

Narzędzie czy konkurencja? Rola AI w procesie tworzenia sztuki i kultury

Marcin Sieńko

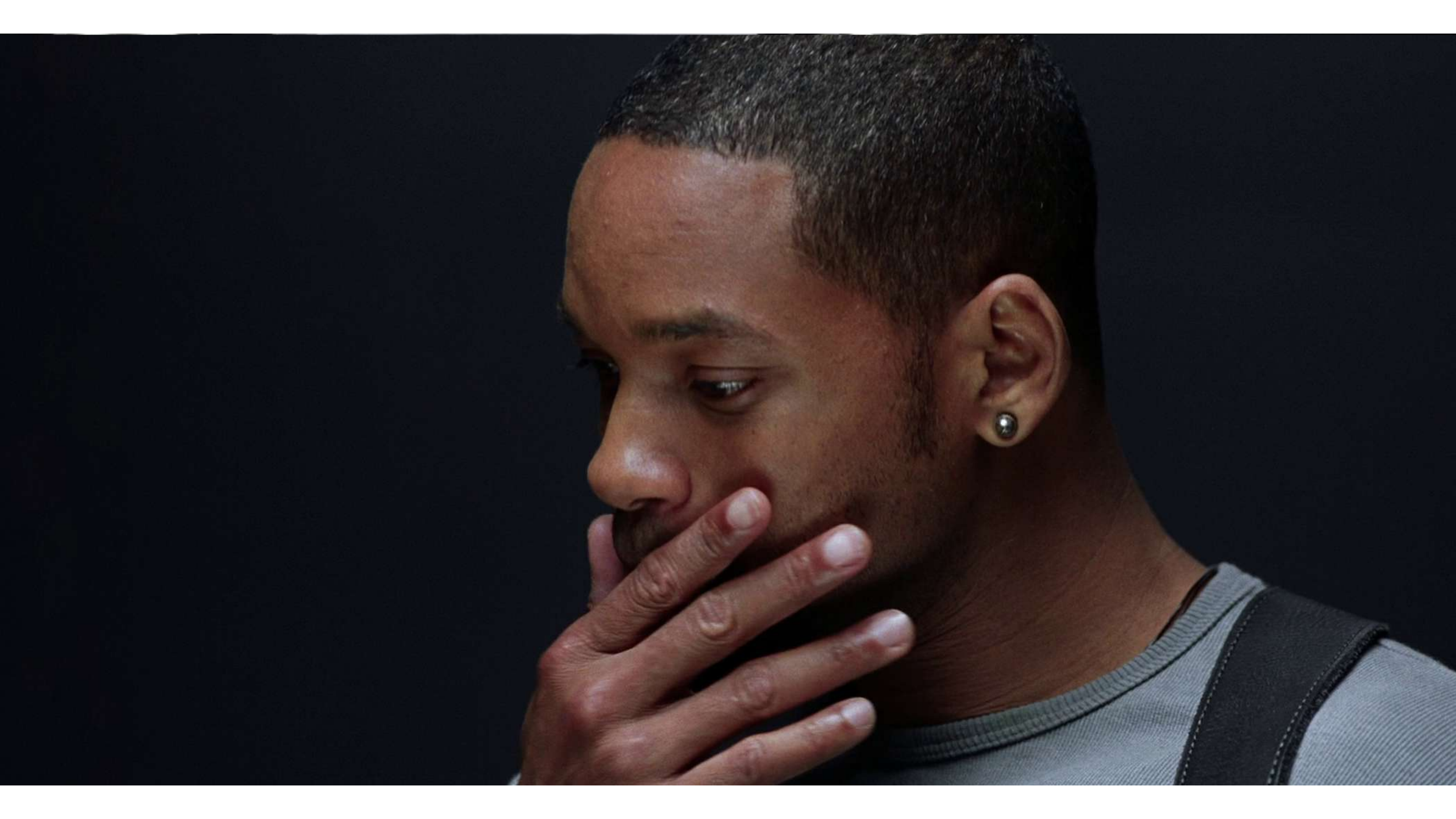
Jesteś tylko maszyną. Imitacją życia.
Czy robot potrafi stworzyć symfonię?
Czy potrafi przemienić czyste płótno w
dzieło sztuki?

A ty potrafisz?

- Czy AI potrafi tworzyć?
- Czy AI jest narzędziem czy współtwórcą?
- Jaki jest koszt tworzenia z AI?

Czy AI potrafi tworzyć?

Czy AI potrafi **tworzyć**?

4 etapy twórczości

Graham Wallas

- Przygotowanie
- Inkubacja
- Oświecenie
- Weryfikacja

4 etapy twórczości

AI

- **Przygotowanie**
- Inkubacja
- Oświecenie
- **Weryfikacja**

4 C

James C. Kaufman i Roland A. Beghetto

- mini-c — kreatywność osobista
- little-c — kreatywność codzienna
- Pro-c — kreatywność zawodowa
- Big-C — kreatywność przełomowa

4C

AI

- **mini-c** — **kreatywność osobista**
- **little-c** — **kreatywność codzienna**
- **Pro-c** — **kreatywność zawodowa**
- Big-C — kreatywność przełomowa

Twórczość w kontekście

Pierre Bourdieu

- Twórczość habitusowa
- Twórczość genialna

Twórczość w kontekście

Pierre Bourdieu

- **Twórczość habitusowa**
- Twórczość genialna

3 typy twórczości

Margaret A. Boden

- Kreatywność eksploracyjna
- Kreatywność kombinacyjna
- Kreatywność transformacyjna

3 typy twórczości

Margaret A. Boden

- **Kreatywność eksploracyjna**
- **Kreatywność kombinacyjna**
- Kreatywność transformacyjna

Czy AI potrafi tworzyć?

Tak

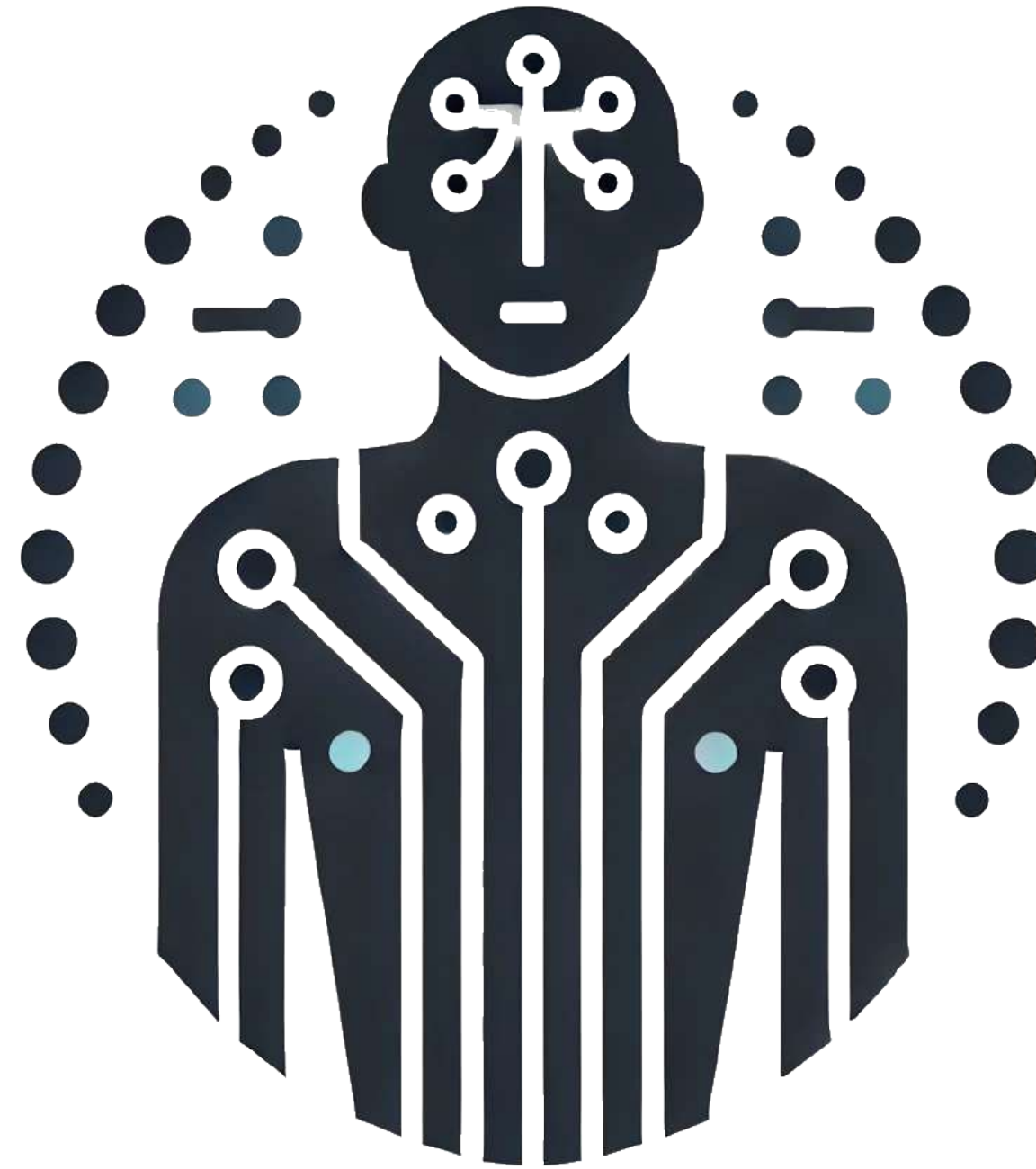
W ograniczonym stopniu.

AI jest przeciętnym twórcą

- Eksploracja i kombinacja tego co jest
- Analiza i odtwarzanie wzorców

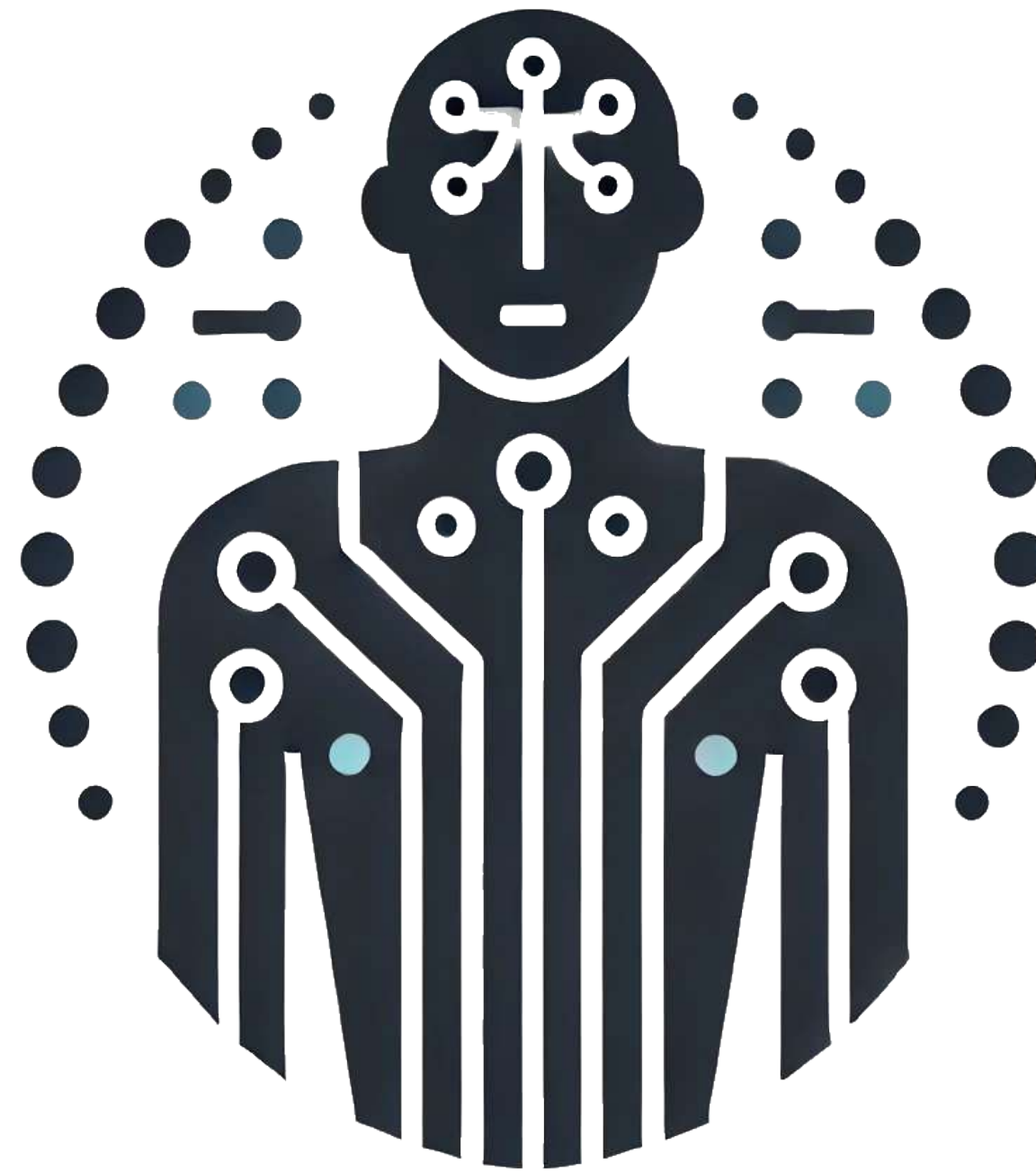

- Wykraczanie poza...
- Transgresja
- Nowe paradygmaty
- Intencjonalność
- Głęboki kontekst jednostkowy i kulturowy

AI jest znakomitym asystentem twórcy

- Praca warsztatowa
- Inspirujące rozmowy
- Bezbolesna krytyka

- Dostępna edukacja
- Demokratyzacja twórczości
- Wspierające środowisko

Czy AI jest narzędziem czy
współtwórcą?

Tworzenie jest w głowie...

Immanuel Kant
1790

Romantycy

Ayn Rand
1943

...ale i poza głową!

Pierre Bourdieu
1993

Nicolas Bourriaud
1998

Rosi Braidotti
2013

Donna Haraway
2016

Czy AI jest podmiotem?

AGI — Artificial General Intelligence
Strong AI

„komputer nie jest jedynie narzędziem do studiowania działania umysłu, raczej odpowiednio zaprogramowany komputer jest w rzeczywistości umysłem”

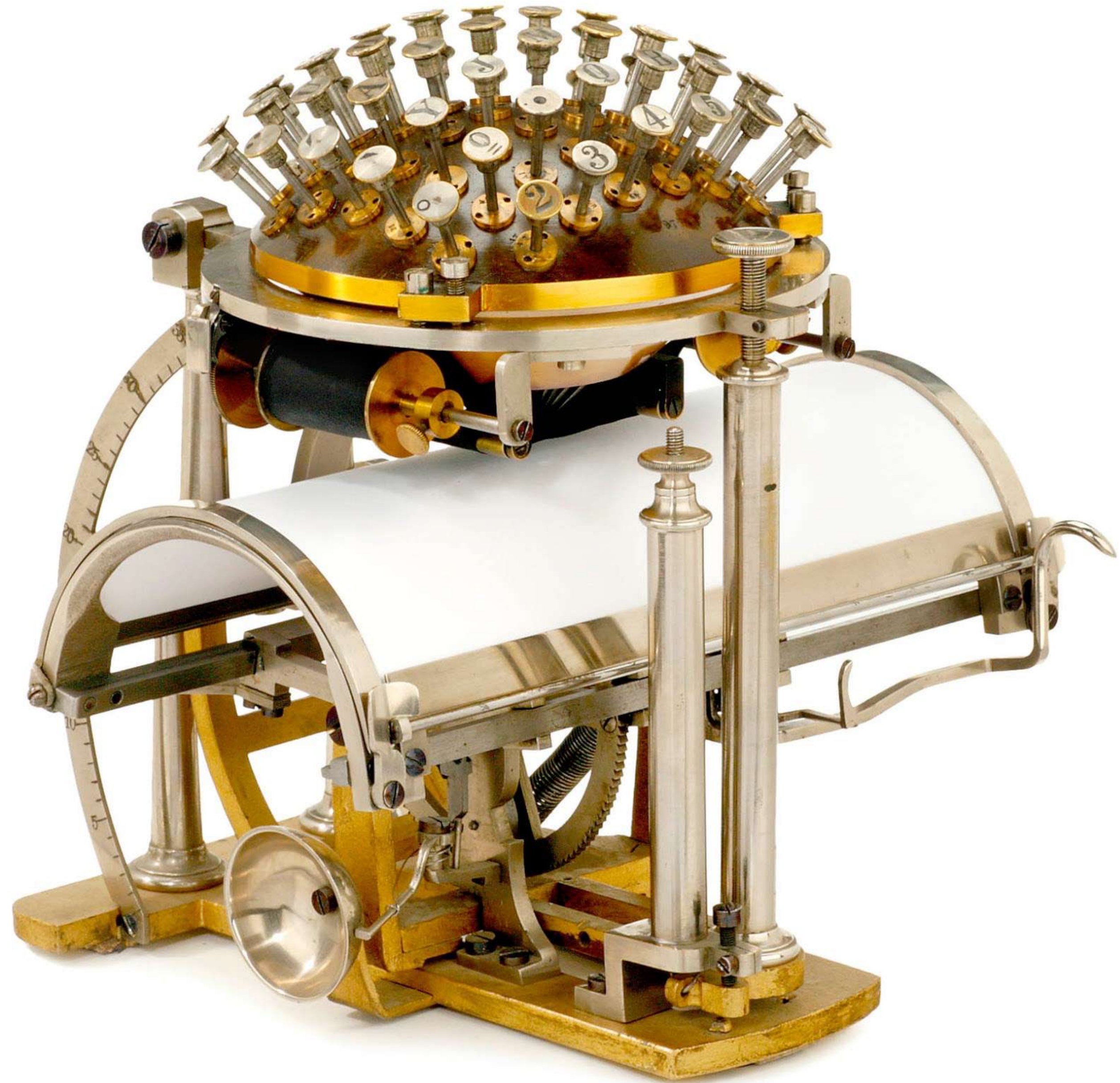
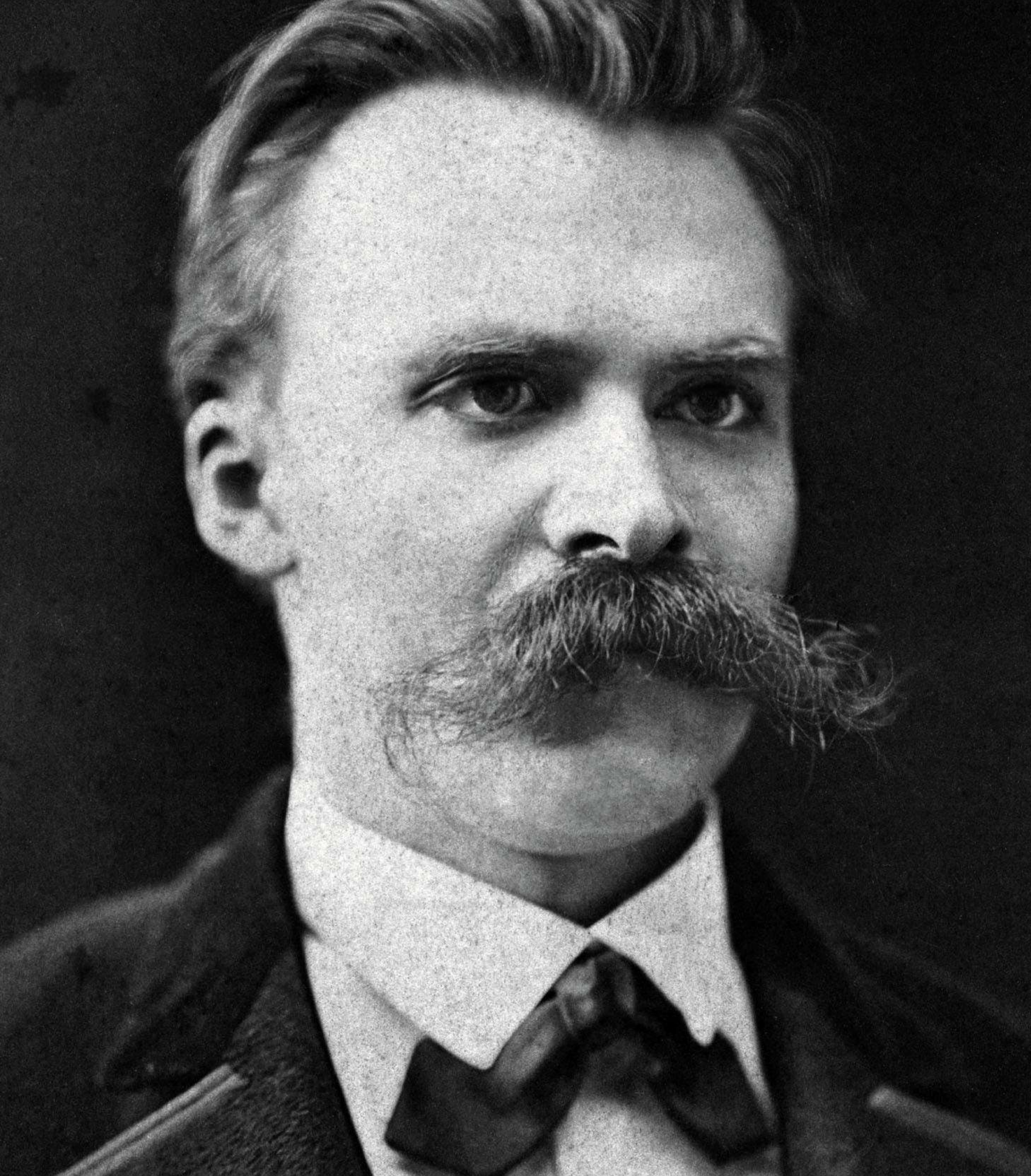
John Searle

Nie

Do podmiotowej AGI nie tędy droga, ale...

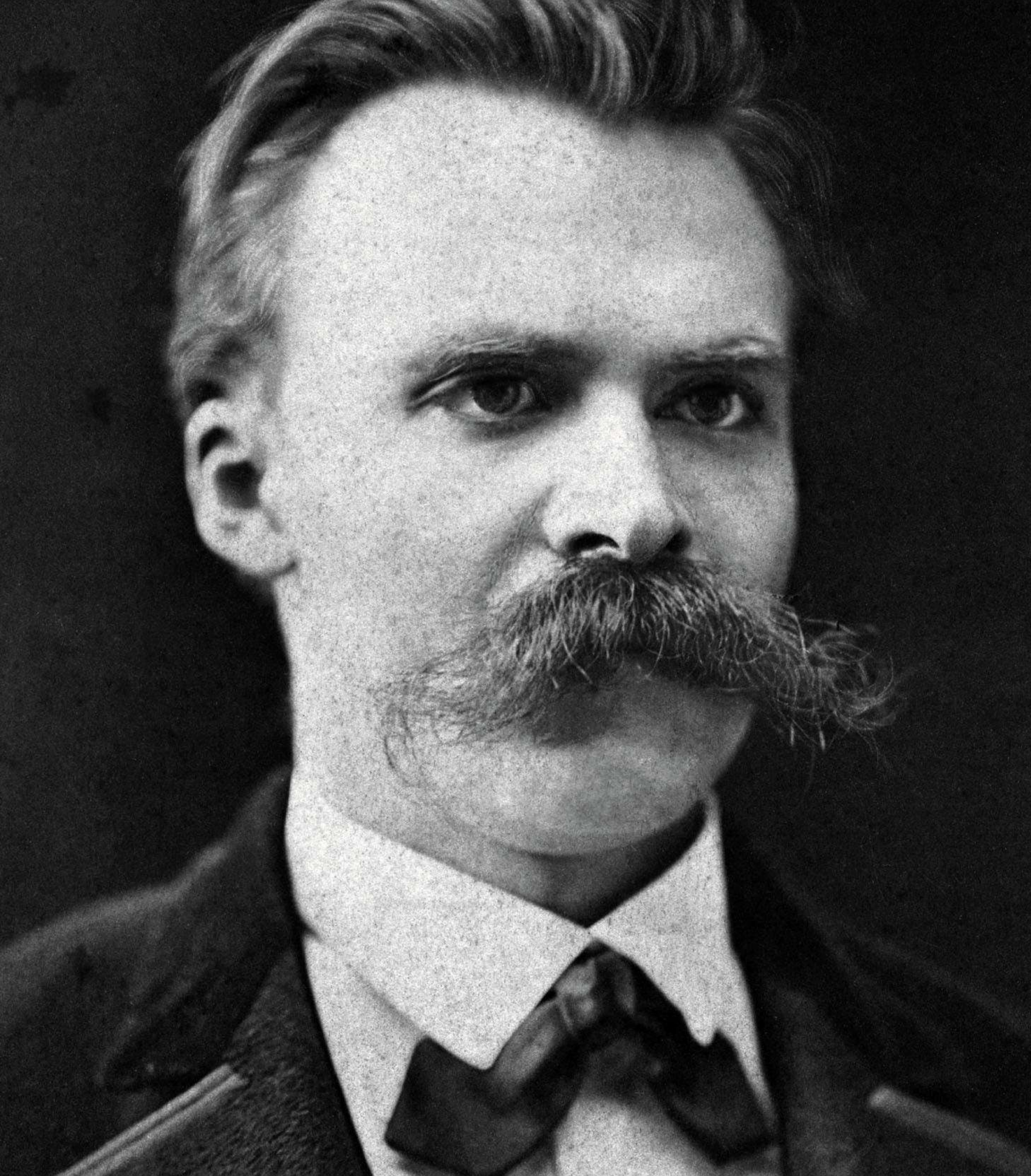

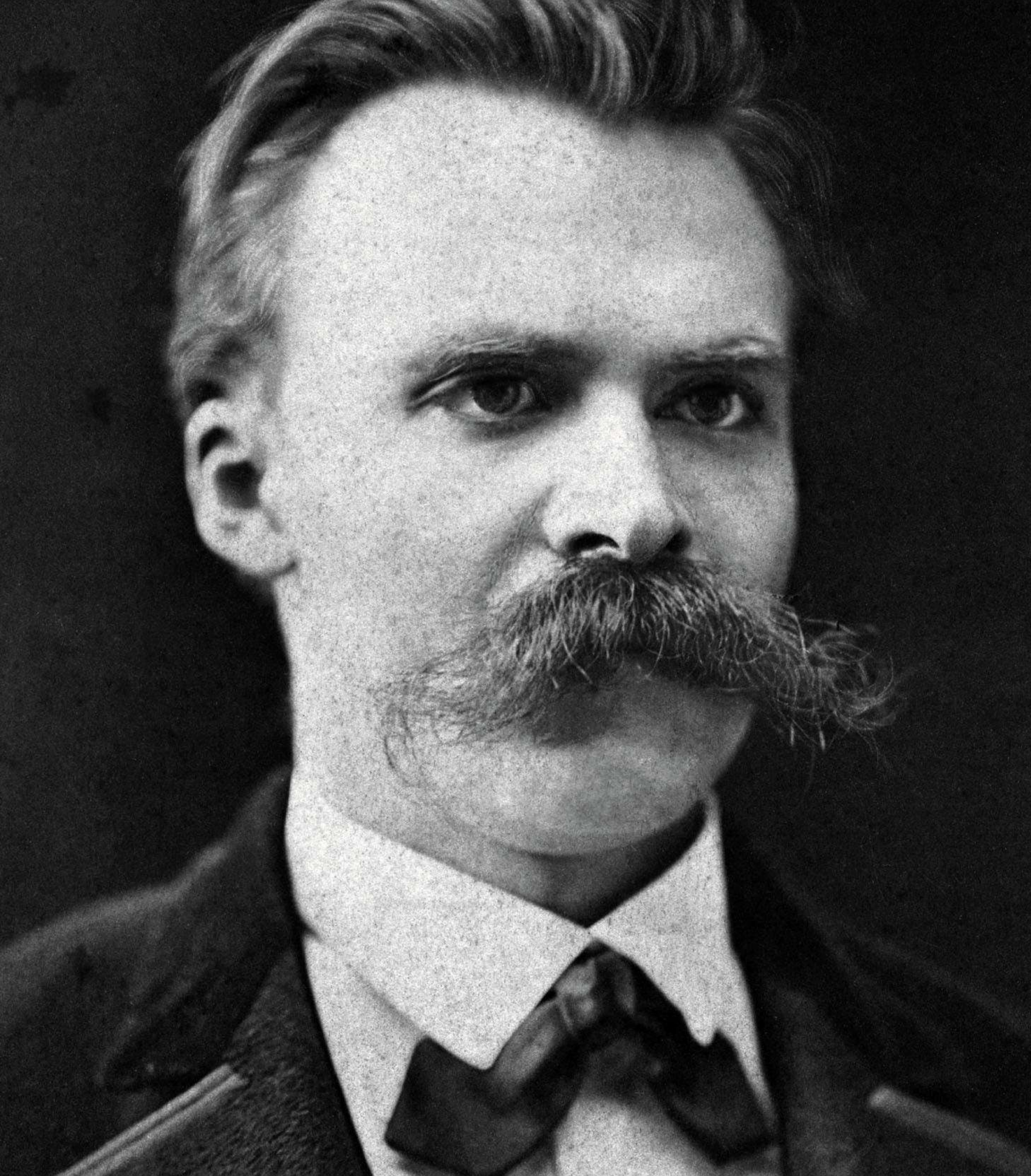

gegen Ende Febr. 82

Sp.

LIEBER FREUND IHR LOB MEINER REIME HAT MICH SEHR ÜBERRASCHT. MIT DERGLEICHEN UNTERHALTE ICH MICH AUF MEINEN SPAZIERGÄNGEN. SEBASTIAN BRANT KENNE ICH NICHT. SIE HABEN RECHT «UNSER SCHREISZEUG ARBEITET MIT AN UNSEREN GEDÄKEN. WANN WERDE ICH ES UEBER MEINE FINGER BRINGEN, EINEN LANGEN SATZ ZU DRÜCKEN! — ÜBRIGENS BIN ICH TROTZ DER ERQUICKLICHSTEN GESELLSCHAFT IMMER FAST WIE HALBTODT. WIR HABEN DREIMAL IM MEERE GEBÄDET. IN NÄCHSTER WOCHE GEHEN WIR AUF ZWEI TAGE NACH MONACO. MIT MAERZ VERLÄESST MICH DER FREUND UM NACH ROM UEBERZUSIEDELN. GENUA GERÄELT IHM MEHR ALS SORRENT UND NEAPE. HABEN SIE VIELLEICHT GEHOERT OB WAGNERS VON PALERMO ZURÜECK SIND ODER OB SIE OSTERN IN ROM ERLEBEN WOLLEN? ICH HOERTE IHRETWEGEN DEN BARBIERE. ES WAR DIE MUSTERHAFTESTE AUFFUEHRUNG, ALLES VONERSTEM RANG, WIE MR SCHIEN, SOGAR DER KAPLLMEISTER. ABER DIE MUSIK MISSFIEL MIR. ICH LIEBE EIN GANZ ANDERES

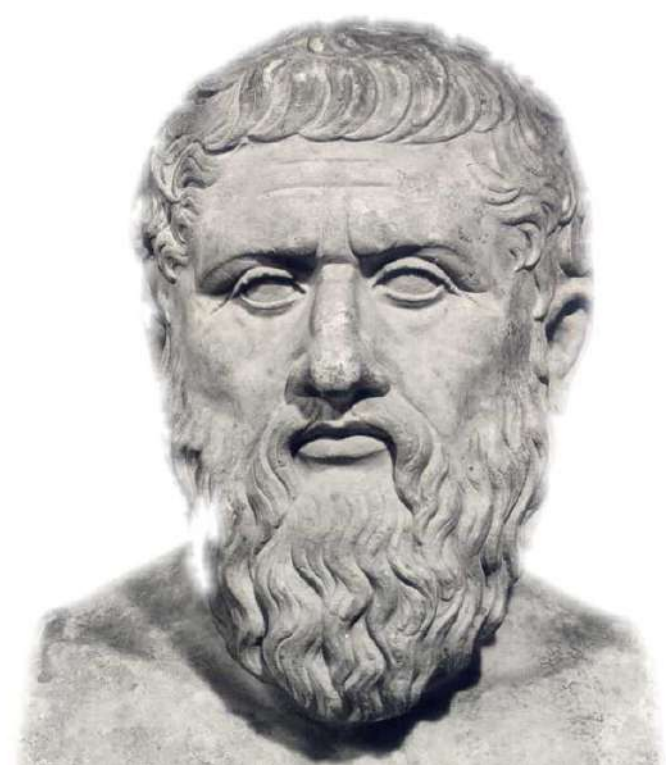
9
Jesaja Gunde Febr. 82
9p

LIEBER FREUND IHR LOB MEINER REIME HAT MICH SEHR ÜBERRÄSCHT. MIT DERGLEICHEN UNTERHALTE ICH MICH AUF MEINEN SPAZIERGÄNGEN. SEBASTIAN BRÄNT KEINE ICH NICHT. SIE HABEN RECHT «UNSER SCHREIBZEUG ARBEITET MIT AN UNSEREN GEDÄKEN. WANN WERDE ICH ES UEBER MEINE FINGER BRINGEN, EINEN LANGEN SATZ ZU DRÜCKEN! —

ÜBRIGENS BIN ICH TROTZ DER ERDÜCKLICHSTEN GESELLSCHAFT IMMER FAST WIE HALBTODT. WIR HABEN DREIMAL IM MEERE GEBÄDET. N. NÄCHSTER WOCHE GEHEN WIR AUF ZWEI TÄGE NACH MONACO. MITE MAERZ VERLÄESST MICH DER FREUND UM NACH ROM UEBERZUSIEDELN. GENUA GERÄELT IHM MEHR ALS SORRENT UB NEAE. HABEN SIE VIELLECHT GEHOERT OB WAGNERS VON PALERMO ZURÜECK SIND ODER OB SIE OSTERN N ROM ERLEBEN WOLLEN? ICH HOERTE IHRETWEGEN DEN BARBIERE. ES WAR DIE MUSTERHAFTESTE AUFFUEHRUNG, ALES VONERSTEM RANGE, WIE MR SCHIEN, SOGAR DER KAPLLMEISTER. ABB DE MUSIK MISSFIEL MIR. ICH LIEBE EIN GANZ ANDERES

Nasze narzędzia współtworzą
nasze myśli

Natural Born Cyborgs

Andy Clark

Tak

Czy AI jest narzędziem czy współtwórcą?

Jaki jest koszt tworzenia z AI?

Koszty finansowe

Estimated training cost of select AI models, 2017–23

Source: Epoch, 2023 | Chart: 2024 AI Index report

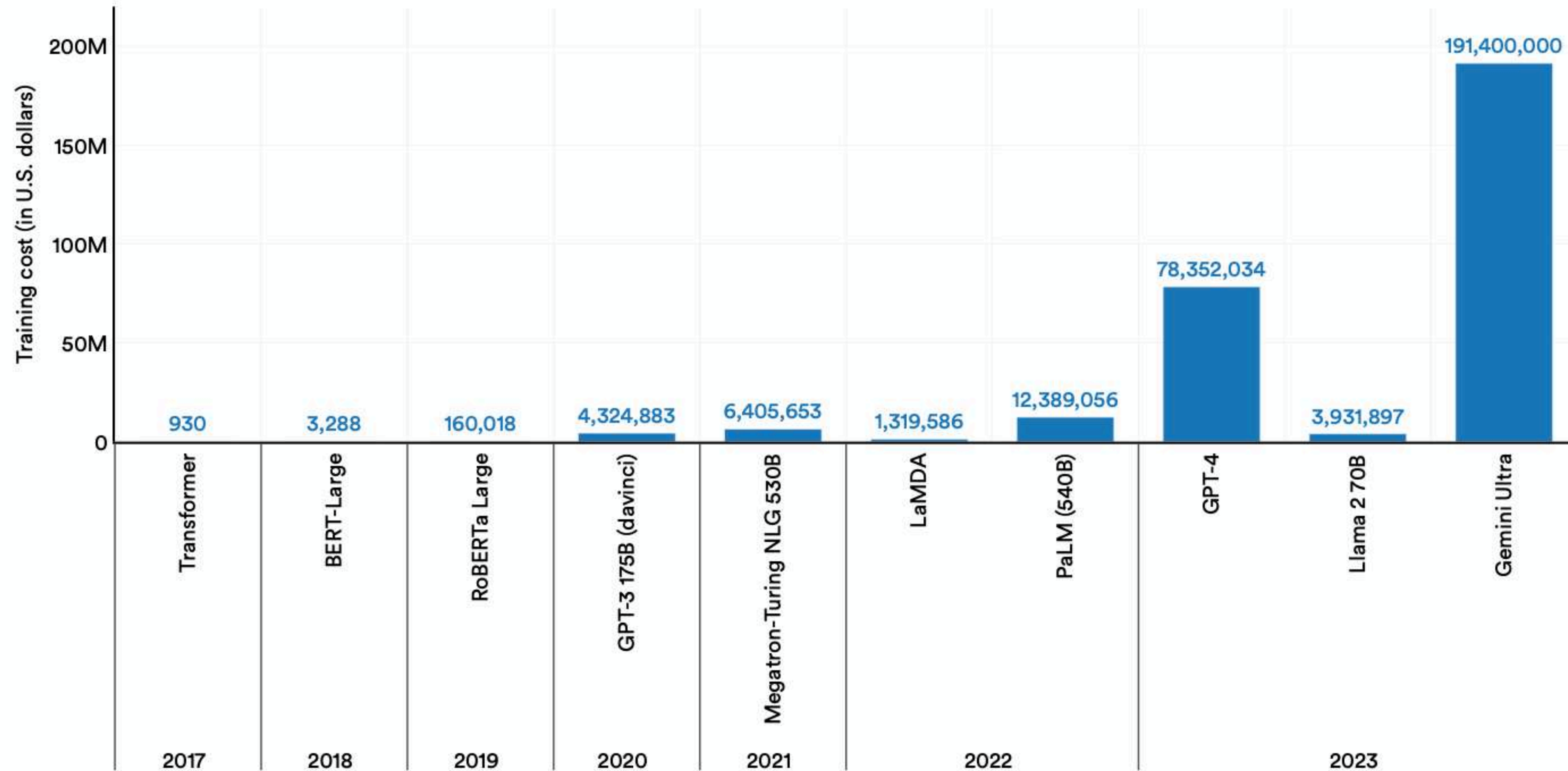

Figure 1.3.21

700 000 dolarów

Dzienny koszt utrzymania GPT (wg szacunków z 2023)

- Zużycie energii
- Utrzymanie i konserwacja
- Chłodzenie
- Dostęp do danych
- Przepustowość sieci

Koszty społeczne

- Rewolucja na rynku pracy
- Wykluczenie cyfrowe
- Depersonalizacja interakcji międzyludzkich
- Podkopanie zaufania do przekazów medialnych
- Śmierć internetu
- Technokratyczna monopolizacja kultury

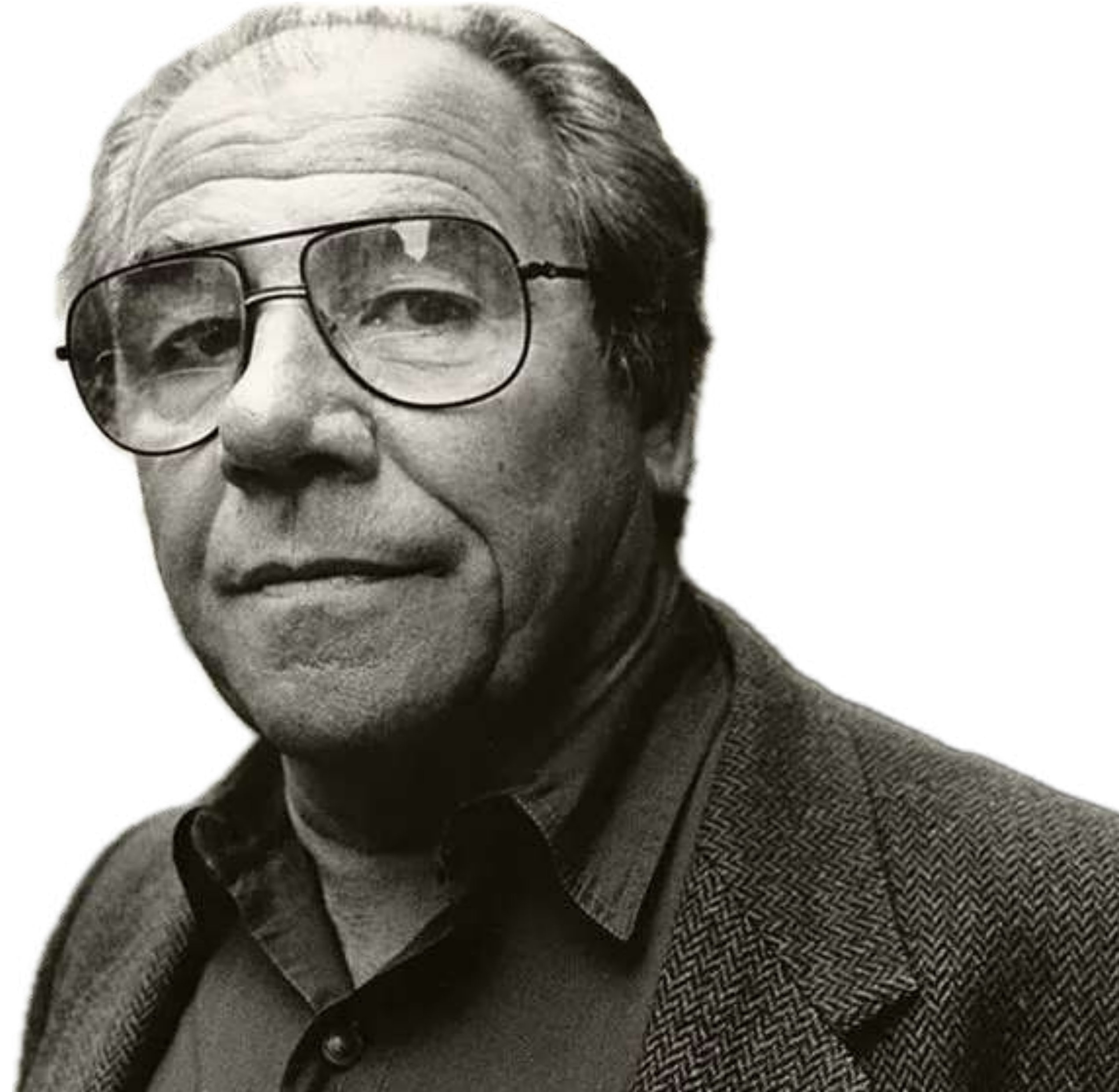
A jaką cenę zapłacimy na poziomie indywidualnym?

Uwodzicielski wdzięk [AI]

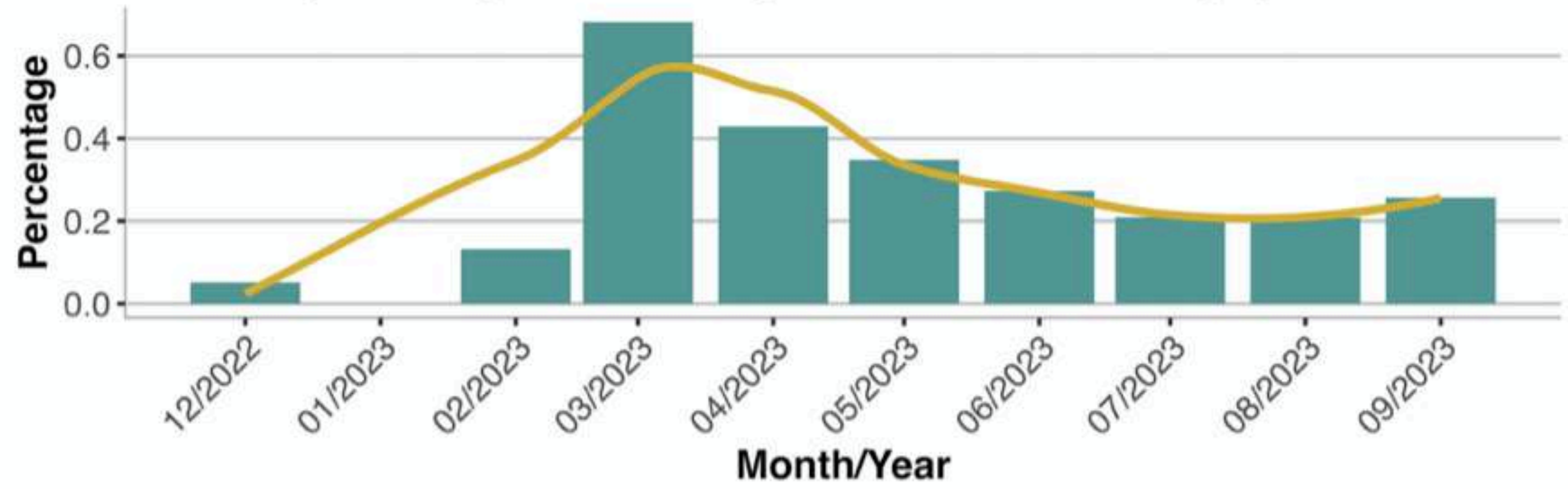
Jean Baudrillard

- Symulacja produktywności
- Symulacja relacji
- Symulacja rzeczywistości
- Symulacja tworzenia

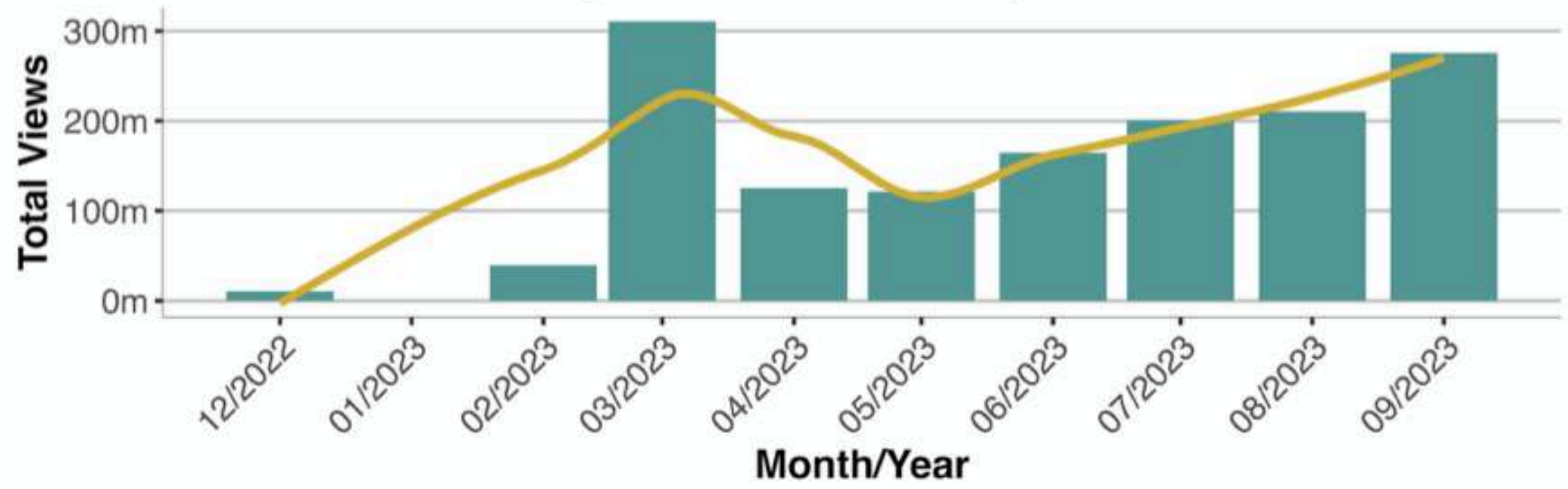

Monthly Percentage of Community-Noted Tweets Containing Synthetic Media

Monthly Views of Tweets with Synthetic Media

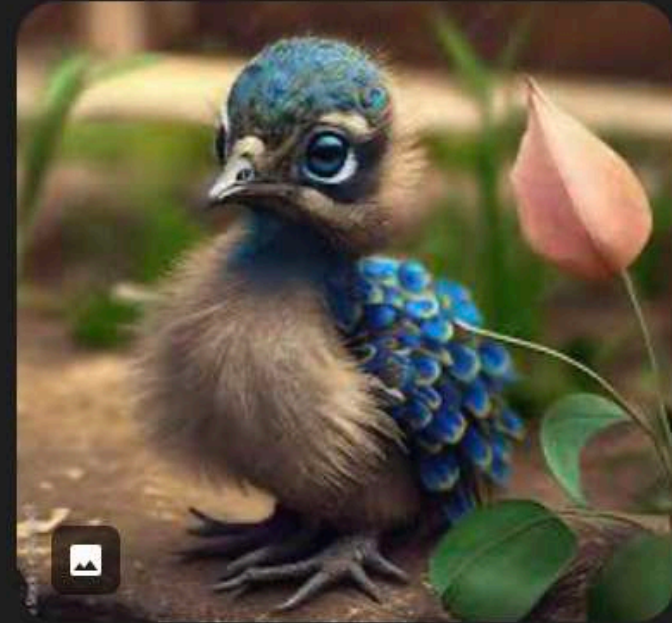

- Male
- Peafowl
- Adobe stock
- Cartoon peacock
- Cute baby
- Peacock family
- Wikimedia commons
- Peacock feathers

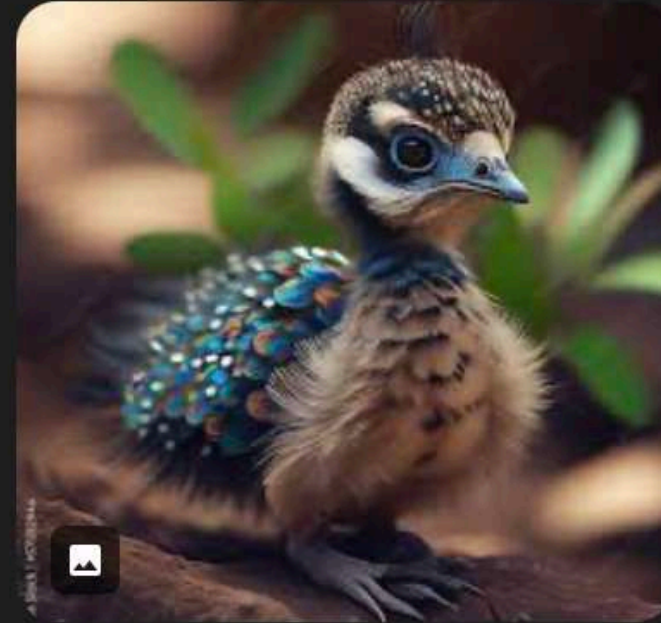
Euro Weekly News Why the internet's drowning in fake co...

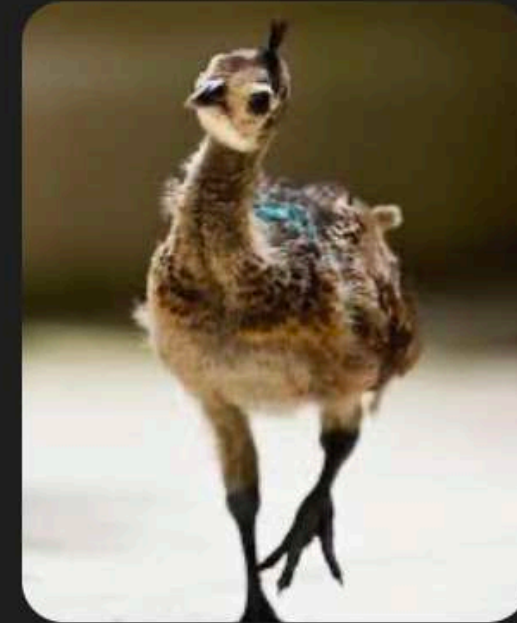
Adobe Stock Ilustracja Stock: Baby pea...

Snopes Video Genuinely Shows White 'Baby Peac...

Adobe Stock Ilustracja Stock: Baby pea...

Reddit This is what a baby...

Wikimedia Commons File:Baby Peacock (18131813108).j...

Adobe Stock Obrazy ("Baby Peacock...

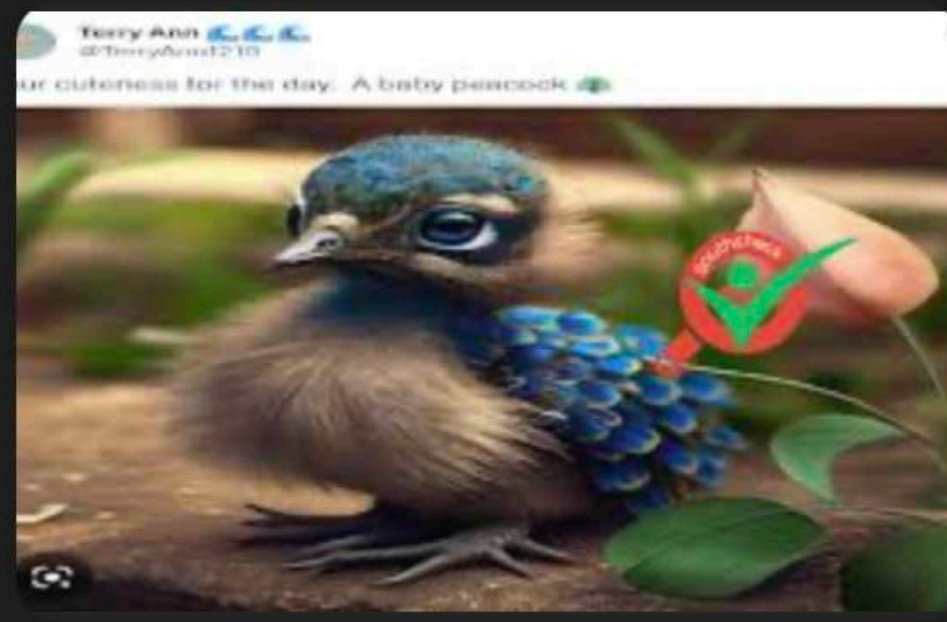
Reddit This is what a baby peacock looks li...

Yahoo Fact Check: Is This a R...

TikTok Rare White Peacock - ...

Southcheck Viral image of a baby peacock is AI-ge...

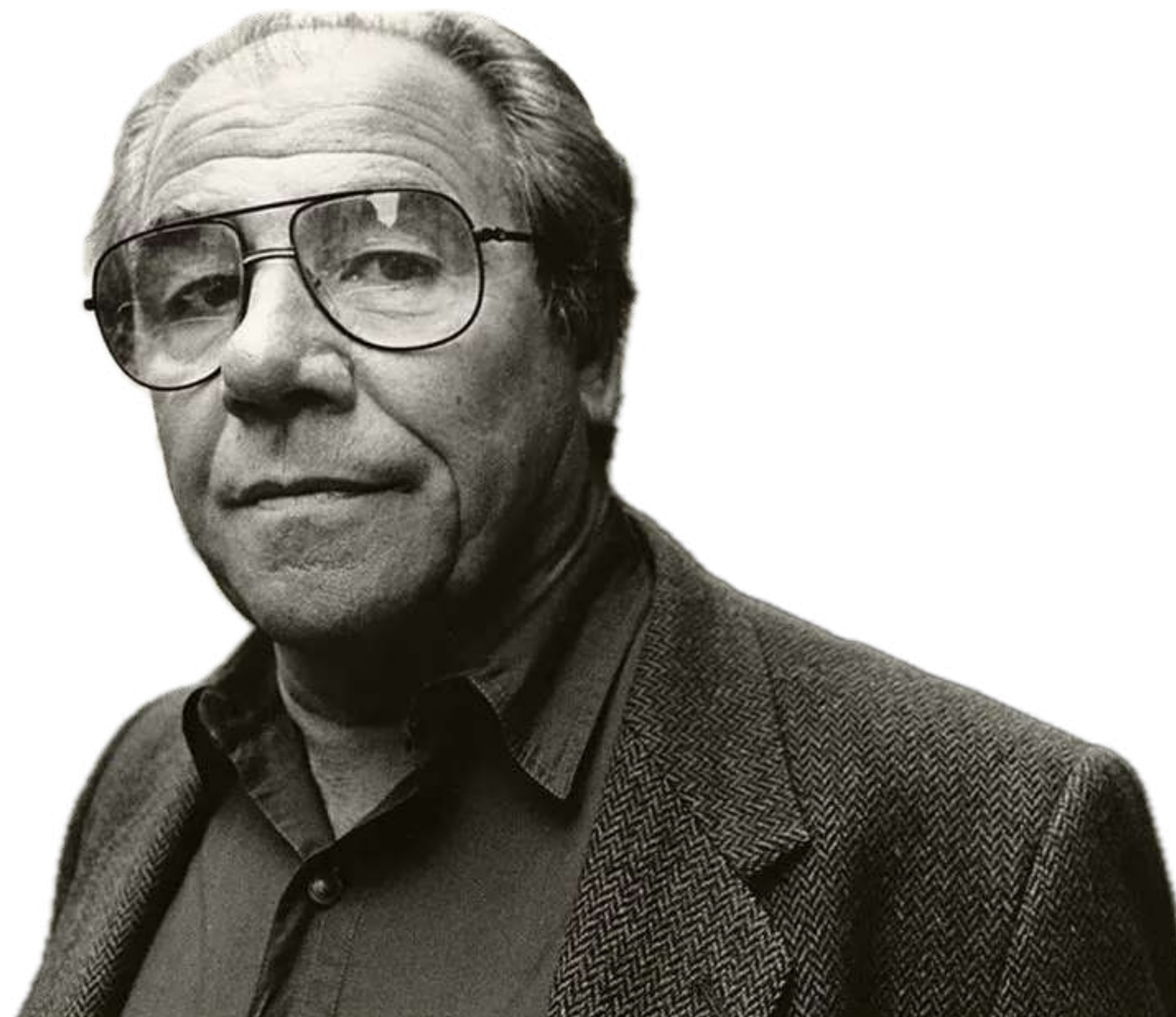
Birdfact Baby Peacocks: All You Need To Know (w...

„Żyjemy w świecie symulacji, w którym najwyższą funkcją **AI** jest wymazanie rzeczywistości i jednoczesne ukrycie jej zniknięcia”

Jean Baudrillard

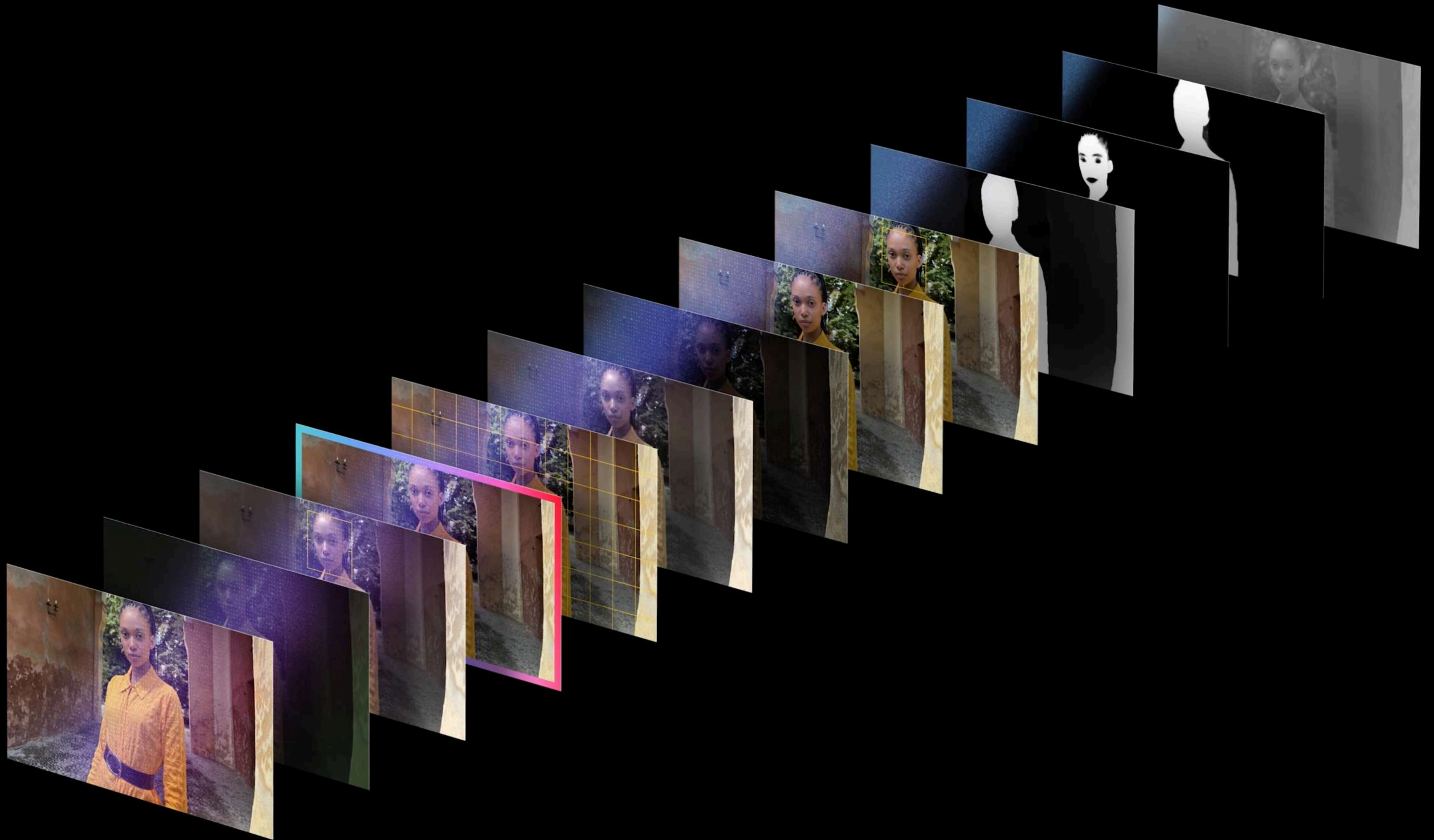
Czarna skrzynka AI

Vilem Flusser

- Aparat jest czarną skrzynką

Czarna skrzynka AI

Vilem Flusser

- Aparat jest czarną skrzynką
- Póki go nie zrozumiemy, to on ma kontrolę
- **Aparat przejmuje pracę, pozostawiając człowiekowi zabawę**

Po pierwsze, można przechytrzyć głupotę **AI**

Po drugie, można przeszmugłować do jego programu ludzkie zamiary, które nie są w nim przewidziane.

Po trzecie, można zmusić **AI** do wytwarzania nieprzewidzianego, nieprawdopodobnego, nasyczonego informacją.

Po czwarte, można pogardzać **AI** i jego wytworami oraz w ogóle odwrócić od nich uwagę, a skoncentrować się na informacji.

Innymi słowy, wolność to wymóg gry przeciw

AI.

Vilem Flusser

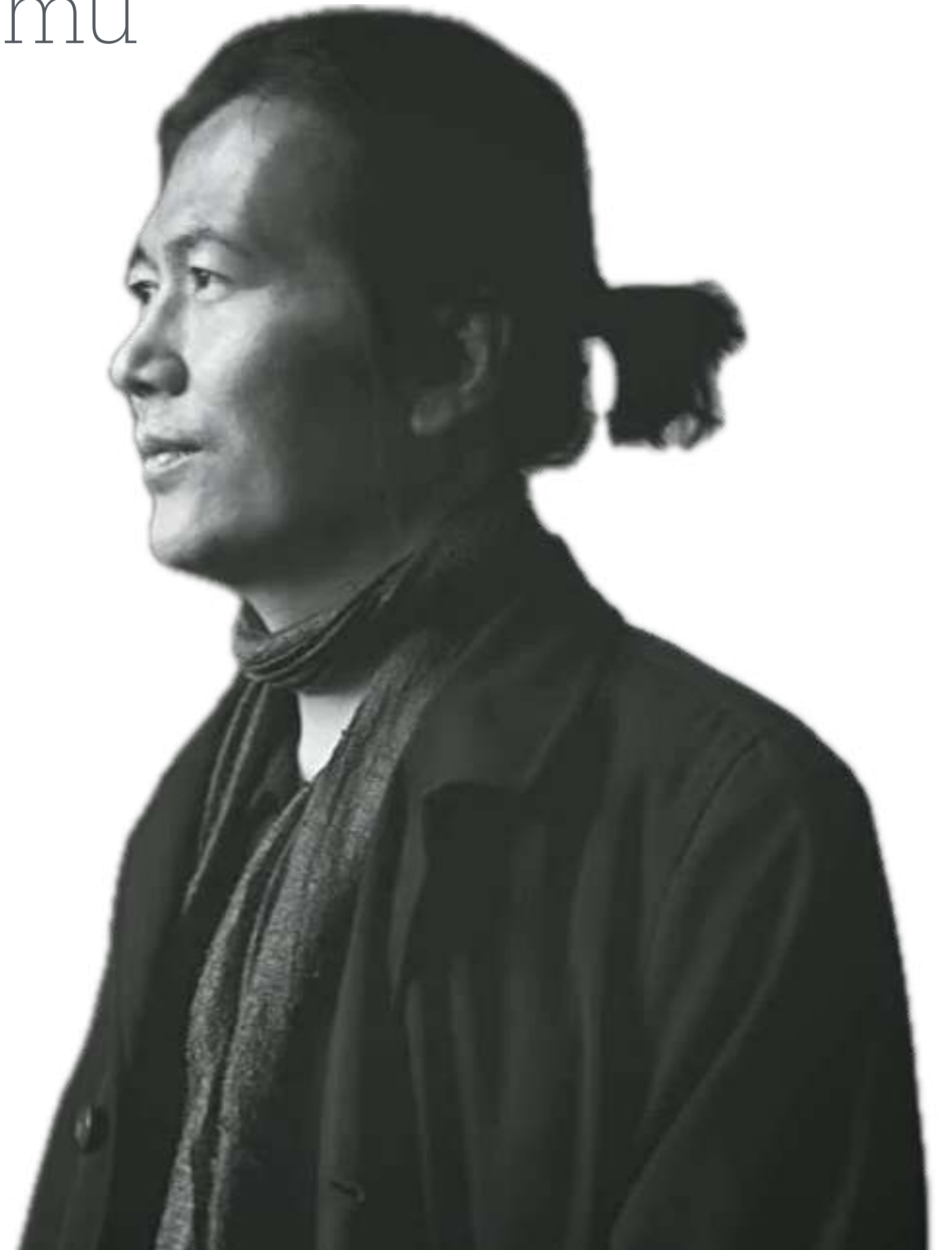

AI to narzędzie późnego kapitalizmu

Byung-Chul Han

- Gdy patrzysz w algorytm, on patrzy w ciebie
- AI uczy się nas — prowadzić i zastępować
- Technologiczny storytelling

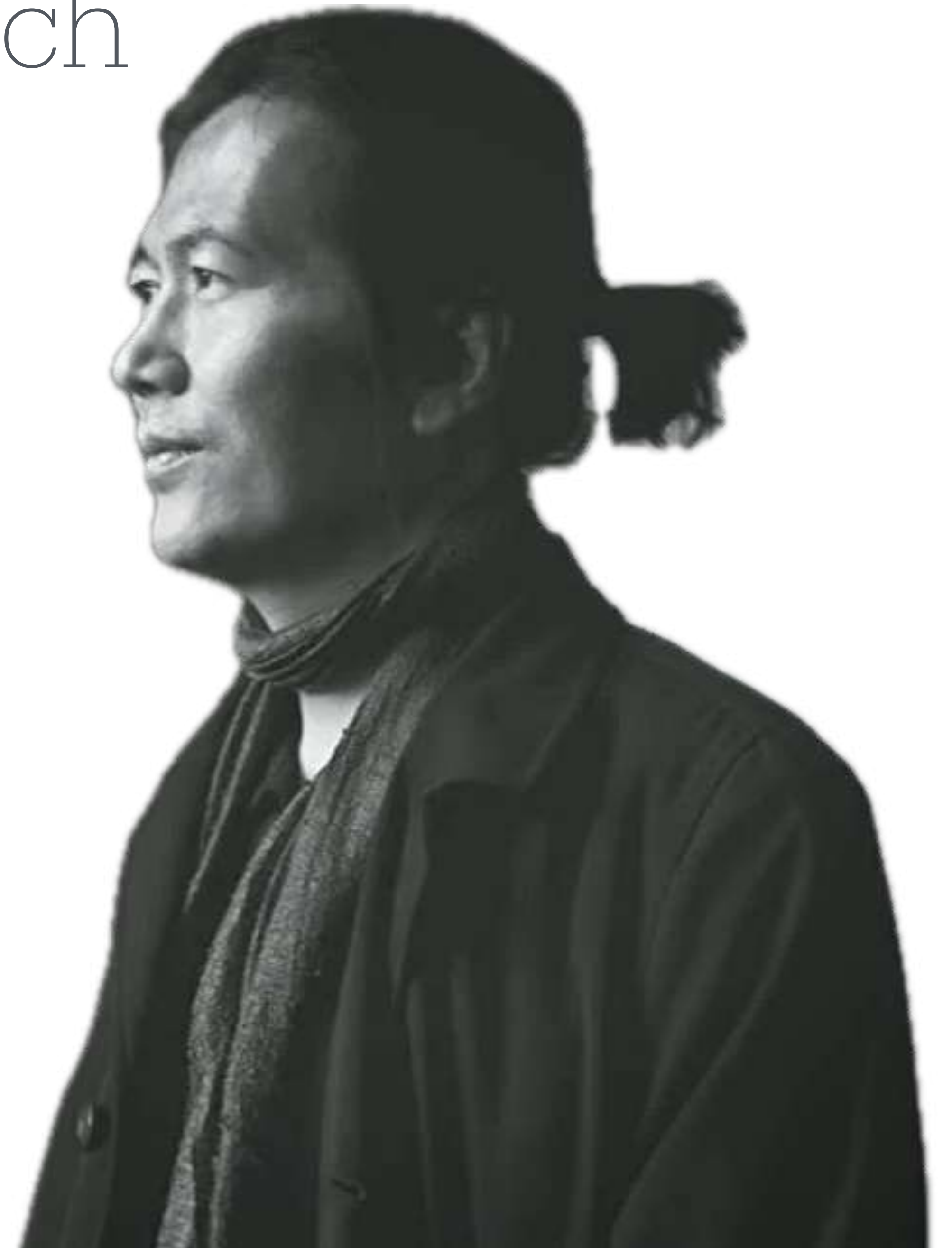

AI na udeptanych ścieżkach

Byung-Chul Han

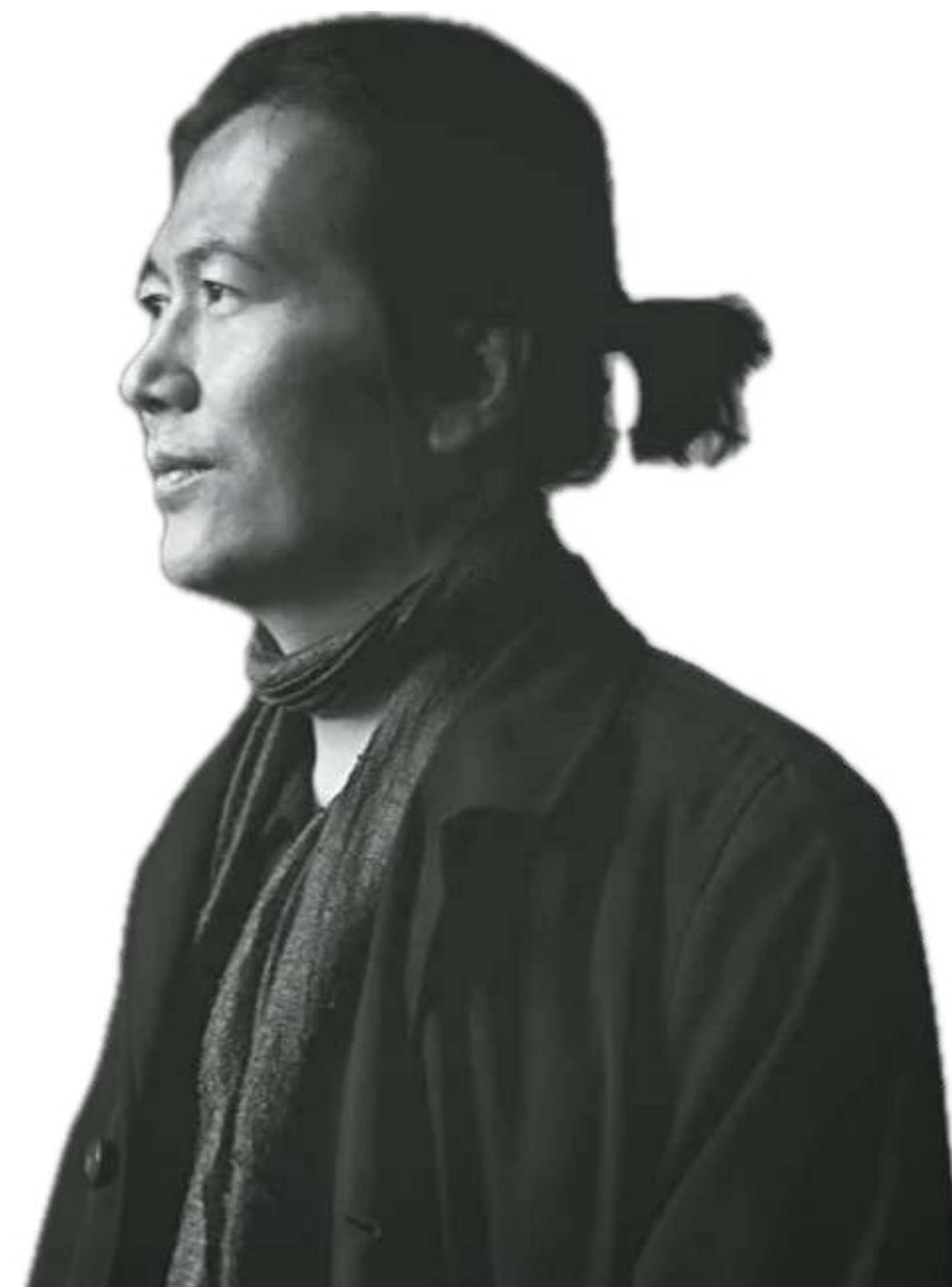
- AI nie ma dostępu do całości, kształtu,
- AI widzi korelacje i wzory, ale ich nie rozumie
- AI nie błądzi po nieuczęszczanych ścieżkach

Filozofia zaczyna się od „faire l'idiot”
(zrobienia z siebie idioty). To nie inteligencja,
ale idiotyzm cechuje myślenie. (...) Sztuczna
inteligencja nie jest zdolna do myślenia. Jest
zbyt inteligentna, by być idiotą.

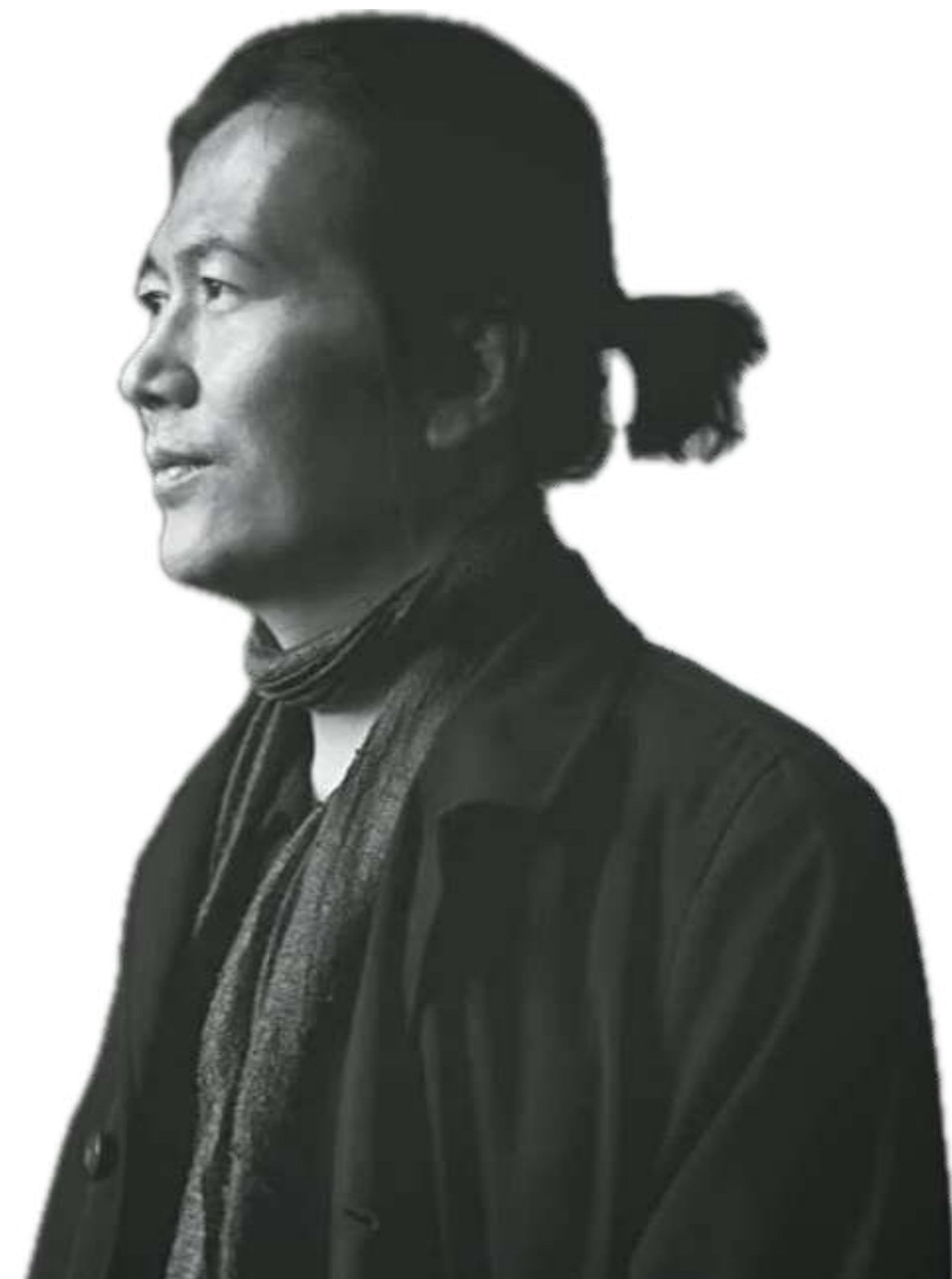
Byung-Chul Han

Filozofia zaczyna się od „faire l’idiot”
(zrobienia z siebie idioty). To nie inteligencja,
ale idiotyzm cechuje myślenie. (...) Sztuczna
inteligencja nie zdolna do myślenia. Jest
zbyt inteligentna, aby być idiotą.

Byung-Chul Han

Narzędzie czy konkurencja

Rola AI w procesie tworzenia